

**DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ**

**για την Χρηματοοικονομική Χρήση 2017
(1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017)**

**Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά
έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Περιεχόμενα

Σελίδα

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	3
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	10
Κατάσταση συνολικού εισοδήματος για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017	14
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2017	15
Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	16
Κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	17
Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 .	18
1. Γενικές πληροφορίες για την εταιρεία	18
2. Βάση παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	18
3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	19
4. Αλλαγές λογιστικών πολιτικών και γνωστοποιήσεων	31
5. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις εκτιμήσεις και παραδοχές της διοικήσεως	35
6. Διαχείριση κεφαλαίου	36
7. Κοινές επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων	37
8. Πωλήσεις ανά κατηγορία	38
9. Έξοδα ανά κατηγορία	38
10. Άλλα λειτουργικά έσοδα / (έξοδα)	39
11. Χρηματοοικονομικά έξοδα	39
12. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	39
13. Φόρος εισοδήματος	40
14. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	41
15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	42
16. Αναβαλλόμενη φορολογία	42
17. Αποθέματα	43
18. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	43
19. Χρηματικά διαθέσιμα και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	44
20. Μετοχικό κεφάλαιο	44
21. Αποθεματικά	45
22. Δάνεια	45
23. Μερίσματα	46
24. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	46
25. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	47
26. Ανειλημμένες υποχρεώσεις	48
27. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις - απαιτήσεις	48
28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	48
29. Στόχοι και πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου	49
30. Χρηματοοικονομικά μέσα	51
31. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης	51

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

της Εταιρείας Devise Engineering Ανώνυμη Εταιρεία Κατασκευής και Εμπορίας Περιβαλλοντικών Συστημάτων

Επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων
της χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017

1. Γενικά

Η παρούσα εταιρική χρήση είναι η δωδέκατη (12η) κατά σειρά και περιλαμβάνει την χρονική περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2017 έως και 31 Δεκεμβρίου 2017.

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως αυτής, οι δραστηριότητες της Εταιρείας υπήρξαν σύμφωνες με την ισχύουσα εμπορική νομοθεσία και τους σκοπούς της όπως ορίζονται από το καταστατικό της.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για τη χρήση 2017, όπως υποβάλλονται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση, προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία της Εταιρείας και συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.).

2. Επιδόσεις και χρηματοοικονομική θέση της εταιρείας

Κατά το έτος 2017 ο καθαρός κύκλος εργασιών από πωλήσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών ανήλθε σε Ευρώ 1.918.488,74 έναντι Ευρώ 4.433.687,23 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 56,73%. Η μείωση του κύκλου εργασιών είναι το αποτέλεσμα της μη ένταξης νέων έργων κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης 2017.

Το κόστος πωληθέντων υπηρεσιών κατά την τρέχουσα χρήση ανήλθε σε Ευρώ 1.811.441,26 έναντι Ευρώ 3.630.348,31 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 50,10%. Η μείωση του κόστους πωληθέντων οφείλεται στην μείωση των πωλήσεων.

Το μικτό κέρδος ανήλθε σε Ευρώ 107.047,48 έναντι Ευρώ 803.338,92 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση της τάξεως του 86,67%.

Τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας ανήλθαν σε Ευρώ 206.239,27 έναντι Ευρώ 212.656,45 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 3,02%.

Τα έξοδα διάθεσης ανήλθαν σε Ευρώ 150.195,41 έναντι Ευρώ 112.225,88 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 33,83%.

Τα λοιπά λειτουργικά έσοδα ανήλθαν σε Ευρώ 66.696,72 έναντι Ευρώ 66.266,92 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας ελάχιστη αύξηση της τάξεως του 0,65%.

Τα λοιπά λειτουργικά έξοδα ανήλθαν σε Ευρώ 31.853,25 έναντι Ευρώ 16.953,02 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 87,89%.

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν σε Ευρώ 21.481,65 έναντι Ευρώ 147.107,75 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση της τάξεως του 85,40%.

Οι ζημίες προ φόρων κατά την τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε Ευρώ 236.023,75 έναντι κερδών προ φόρων Ευρώ 380.673,57 κατά την προηγούμενη χρήση.

Οι ζημίες μετά φόρων κατά την τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε Ευρώ 205.596,72 έναντι κερδών μετά φόρων Ευρώ 267.478,37 κατά την προηγούμενη χρήση.

Τα κέρδη/(ζημίες) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA) ανήλθαν σε Ευρώ (208.588,88) το 2017 έναντι Ευρώ 534.114,80 το 2016.

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθε σε Ευρώ 484.524,58 έναντι Ευρώ 793.888,52 κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τόσο της κατάστασης συνολικού εισοδήματος όσο και της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, αναλύονται παρακάτω στις σχετικές σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που ακολουθούν.

Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες έχουν αντληθεί από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες για τις χρήσεις 2017 και 2016 που εμφανίζουν την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας σε στατική μορφή είναι οι παρακάτω:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
i. Αριθμοδείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης		
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	0,96	0,98
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Σύνολο Υποχρεώσεων	1,29	1,42
Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Υποχρεώσεων	0,29	0,45
Ίδια Κεφάλαια / Πάγιο Ενεργητικό	4,86	16,73
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1,32	1,44
ii. Αριθμοδείκτες Απόδοσης και Αποδοτικότητας		
EBITDA / Κύκλος Εργασιών	(0,11)	0,12
Μικτά αποτελέσματα / Κύκλος Εργασιών	0,06	0,18
Πωλήσεις / Ίδια Κεφάλαια	3,96	5,58
EBITDA (Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων)	(208.588,88)	534.114,80

3. Σημαντικά γεγονότα της τρέχουσας χρήσης

Όπως αποτυπώνεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, οι πωλήσεις μειώθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη χρήση σαν αποτέλεσμα της μη ένταξης νέων έργων κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης 2017. Το μικτό κέρδος κατά την τρέχουσα χρήση παρουσίασε σημαντική μείωση της τάξης του 86,67% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και ανήλθε σε Ευρώ 107.047,48, έναντι Ευρώ 803.338,92 κατά την προηγούμενη χρήση.

4. Αρχές διοίκησης και εσωτερικά συστήματα διαχείρισης

Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας

Το Διοικητικό Συμβούλιο μεταξύ των δραστηριοτήτων του είναι υπεύθυνο για α) την προετοιμασία των επιχειρησιακών σχεδίων και προϋπολογισμών της Εταιρείας β) την υλοποίηση των ως άνω εγκριθέντων επιχειρησιακών σχεδίων και προϋπολογισμών, γ) την καθημερινή διοίκηση της Εταιρείας και δ) την πρόσληψη των ανώτερων διευθυντικών στελεχών και την προετοιμασία του εσωτερικού οργανογράμματος της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την εύρυθμη λειτουργία της Εταιρείας.

Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, έχει δικαίωμα να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση.

Ειδικότερα η Γενική Συνέλευση είναι μόνη αρμόδια να αποφασίζει μεταξύ άλλων για α) τροποποιήσεις καταστατικού στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι αυξήσεις ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου, β) έγκριση των ετησίων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, γ) διάθεση των ετησίων κερδών και δ) συγχώνευση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Εταιρείας.

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας, ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός του νομού της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας ή στην περιφέρεια του δήμου όπου βρίσκεται η έδρα, τουλάχιστον μία φορά σε κάθε εταιρική χρήση.

Κύρια χαρακτηριστικά συστήματος εσωτερικού ελέγχου

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας (ΣΕΕ) περιλαμβάνει ένα σύνολο από ελεγκτικούς μηχανισμούς και διαδικασίες, με στόχο την ομαλή λειτουργία της Εταιρείας, τη διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Εταιρείας και τη σύνταξη αξιόπιστων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

5. Στόχοι και πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου

Κίνδυνος αγοράς

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά, αλλά και σε αγορές του εξωτερικού και ιδιαίτερα σε Τρίτες χώρες. Ωστόσο δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο προερχόμενο από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών καθώς το σύνολο των συναλλαγών της διενεργείται σε Ευρώ και οι συναλλαγές της σε ξένο νόμισμα είναι ασήμαντες.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία εκτίθεται σε μεταβολές της αξίας των πρώτων υλών. Μέρος του κινδύνου αυτού αντισταθμίζεται με την ενσωμάτωση της μεταβολής του κόστους στην τελική τιμή των προϊόντων.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από τα χρηματικά διαθέσιμα, τις καταθέσεις στις τράπεζες, καθώς επίσης και τις πιστωτικές εκθέσεις των πελατών συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών απαιτήσεων και συναλλαγών. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο η Εταιρεία να μη μπορεί να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί η Εταιρεία για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλίζει, όσο το δυνατόν περισσότερο, ότι πάντα θα έχει αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της όταν αυτές λήγουν, κάτω από συνθήκες αλλά και δύσκολες συνθήκες, χωρίς να υφίστανται μη αποδεκτές ζημιές η να διακινδυνεύεται η φήμη της.

Γενικά η Εταιρεία εξασφαλίζει ότι διαθέτει αρκετά ταμειακά διαθέσιμα για να καλύψει τις λειτουργικές της ανάγκες. Η πολιτική αυτή δεν λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν, όπως οι φυσικές καταστροφές. Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθεσίμων πηγών χρηματοδότησης.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής της ικανότητας. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση.

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και οι ταμειακές ροές της Εταιρείας επηρεάζονται από μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Η έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων των υποχρεώσεων και επενδύσεων παρακολουθείται σε προϋπολογιστική βάση. Η χρηματοδότηση της Εταιρείας έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο συνδυασμό σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος από την μεταβολή των επιτοκίων.

6. Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες για το 2018

Κίνδυνοι και αβεβαιότητες δεν διαφαίνονται μέσα από την λειτουργία της Εταιρείας και υφίστανται μόνον λόγω της οικονομικής κρίσης της χώρας.

7. Περιβαλλοντικά ζητήματα

Η Εταιρεία στα πλαίσια της συνεχούς αναβάθμισης των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρει, πιστοποιήθηκε από τον αναγνωρισμένο φορέα Πιστοποίησης SWISS APPROVAL κατά τα πρότυπα ISO 14001:2015 για την εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, και ανανέωσε το σύστημα Ποιότητας ISO 9001:2008 που εφάρμοζε σε ISO 9001:2015.

Στα πλαίσια του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, η Εταιρεία προσδιορίζει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων, προϊόντων και προσφερόμενων υπηρεσιών που είναι σε θέση να ελέγχει και εκείνες που μπορεί να επηρεάζει, βάσει της προσέγγισης του κύκλου ζωής.

Για την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της, η Εταιρεία εφαρμόζει μεταξύ άλλων τα εξής:

Προγράμματα ανακύκλωσης άχρηστων συσκευών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, μετάλλων, μπαταριών μολύβδου οξέως, ξύλου, έντυπου χαρτιού, υλικών συσκευασίας, φορητών καταναλωτικών μπαταριών, λαμπτήρων φθορισμού, ορυκτελαίων κλπ.

Συλλογή και αποκομιδή των πάσης φύσεως αποβλήτων από κατάλληλα αδειοδοτημένους φορείς και παράδοση τους σε νόμιμες εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων που αναλαμβάνουν την διαλογή, ανακύκλωση, επεξεργασία, αξιοποίηση, αδρανοποίηση, τελική διάθεση κλπ. των αποβλήτων, σύμφωνα με τις προβλέψεις της σχετικής νομοθεσίας.

8. Εργασιακά ζητήματα

Η Εταιρεία σέβεται την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Διακήρυξη για τις βασικές αρχές και δικαιώματα στην εργασία από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας καθώς και τη σχετική εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία και ειδικότερα μεταξύ άλλων τις αρχές:

- της ίσης μεταχείρισης
- σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- της διαφορετικότητας
- της παροχής ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζόμενους της και
- της αποφυγής χρήσης παιδικής ή καταναγκαστικής εργασίας.

Η διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποτελεί βασικό ζήτημα για την Εταιρεία με γνώμονα τη διασφάλιση της ισοτιμίας, της ίσης μεταχείρισης κάθε πελάτη και την αποτροπή κάθε είδους ρατσιστικής συμπεριφοράς.

Η Εταιρεία εξασφαλίζει την ύπαρξη ενός άριστου και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος στο οποίο εφαρμόζονται οι πολιτικές μη-διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας και θρησκείας. Τα εργασιακά δικαιώματα των εργαζομένων είναι σεβαστά.

Επιπλέον, η Εταιρεία πιστοποιήθηκε από τον αναγνωρισμένο φορέα Πιστοποίησης SWISS APPROVAL κατά το πρότυπο OHSAS 18001:2007 αποδεικνύοντας τη δέσμευσή της στην δόμηση, εφαρμογή και τήρηση των πρακτικών διαχείρισης του Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία.

9. Χρηματοοικονομικοί (ΧΔΕ) και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επιδόσεων (ΜΧΔΕ)

Η Εταιρεία, δεν χρησιμοποιεί ως τώρα χρηματοοικονομικούς (ΧΔΕ) και μη χρηματοοικονομικούς δείκτες επιδόσεων (ΜΧΔΕ). Αποκλειστικά για σκοπούς πληροφόρησης των χρηστών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων παραθέτουμε στην [σημείωση 2](#) της παρούσας έκθεσης διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου ευρέως διαδεδομένους δείκτες απόδοσης, αποδοτικότητας και οικονομικής διάρθρωσης της Εταιρείας.

10. Συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ εταιρείας και συνδεδεμένων μερών

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα τέλους χρήσης της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

	2017	2016
Πωλήσεις υπηρεσιών και αγαθών	970,00	559.100,00
Αγορές υπηρεσιών και αγαθών	24.740,37	232.175,55
Δάνειο από συνδεδεμένη επιχείρηση	100.000,00	-
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	56.967,19	258.264,39
Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	607,73
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	275.358,00	267.505,63
Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	0,99
Αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου-διευθυντικών στελεχών	46.426,97	112.100,00
Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	17.189,25	15.902,56
Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	2.268,12	218,21

Όλες οι συναλλαγές που περιγράφονται ανωτέρω έχουν πραγματοποιηθεί με τους συνήθεις όρους της αγοράς.

11. Ακίνητα

Η Εταιρεία δεν κατέχει ακίνητα.

12. Κατεχόμενα χρεόγραφα

Η Εταιρεία δεν κατέχει χρεόγραφα.

13. Ίδιες μετοχές

Δεν αποκτήθηκαν από την Εταιρεία ίδιες μετοχές από 01/01/2017 έως 31/12/2017.

14. Διαθέσιμο συνάλλαγμα

Η Εταιρεία κατέχει συνάλλαγμα μέσω του υποκαταστήματος στην κοινή επιχείρηση Κ/Ξ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΕ-DEVISE ΑΕ-TECHNOVA LTD στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 33,33% και η οποία ενοποιείται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων.

15. Έρευνα και ανάπτυξη

Η Εταιρεία παρακολουθώντας στενά την περιβαλλοντική πολιτική και δράσεις για την Ενέργεια και το Κλίμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και διατηρώντας διαρκή συνεργασία με ακαδημαϊκούς φορείς της χώρας και εξειδικευμένους επιστήμονες, συμμετέχει από τον Σεπτέμβριο του 2017 στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα "LIFE B2E4SustWWTP - New concept for energy self-sustainable wastewater treatment process and bio solids management/ «Νέα προσέγγιση για ενεργειακά αυτόνομες εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων και διαχείρισης βιοστερεών» σε συνεργασία με το Εργαστήριο Σχεδιασμού Περιβαλλοντικών Διεργασιών της Σχολής Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πολυτεχνείου Κρήτης, της ΔΕΥΑ Ρεθύμνης καθώς και εταιρειών και επιστημονικών ινστιτούτων από χώρες της Ευρώπης.

Στόχος αυτού του τριετούς Προγράμματος είναι η ενεργειακή αξιοποίηση των βιοστερεών (λυματολάσπη) με συνδυαστική χρήση των πρωτοποριακών τεχνολογιών της μικροσκοκίνησης και αεριοποίησης, για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος και μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων. Πρόκειται για την πρώτη εφαρμογή της σχετικής τεχνολογίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επιπλέον, η Εταιρεία έχοντας ενεργή συμμετοχή σε δράσεις εξωστρέφειας και διασύνδεσης των δραστηριοτήτων της με αγορές του εξωτερικού (EU Gateway to China 2017-Clean Technologies Business, KINA έκθεση Oman Energy & Water, OMAN έκθεση ACWWA, ΚΑΝΑΔΑΣ Forum "DOING BUSINESS IN THE ARAB WORLD", ΑΘΗΝΑ, κλπ) στοχεύει στην έρευνα και ανάπτυξη νέων προϊόντων που θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα και κερδοφορία της.

16. Υποκαταστήματα εταιρείας

Η Εταιρεία διατηρεί υποκατάστημα στην Αιθιοπία μέσω της κοινής επιχείρησης Κ/Ξ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΕ-DEVISE ΑΕ-TECHNOVA LTD στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 33,33% και η οποία ενοποιείται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων.

17. Προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη της εταιρείας για το έτος 2018

Η πτωτική πορεία των πωλήσεων και κερδών διαφαινόταν από την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, και ως εκ τούτου η Διοίκηση έλαβε τα απαραίτητα μέτρα στοχεύοντας στη χρηματοδότηση των πωλήσεων της μέσω πιστωτικών γραμμών από τραπεζικούς φορείς και στη διατήρηση ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των λειτουργικών της αναγκών.

Προτεραιότητα παραμένει η συνέχιση και ολοκλήρωση των δράσεων που έχουν δρομολογηθεί:

- Ενίσχυση του τμήματος πωλήσεων, εμπορικού δικτύου αντιπροσώπων και R&D.
- Επαναπροσδιορισμός τιμολογιακής πολιτικής σε συνδυασμό με τη μείωση του κόστους πωλήσεων και λειτουργικών δαπανών.
- Ενεργοποίηση εργαλείων χρηματοδότησης των εξαγωγών.
- Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και τυποποιημένων προϊόντων.

Επιπρόσθετα, αναμένεται σημαντική διείσδυση στην εγχώρια αγορά, καθώς οι προοπτικές ανάπτυξης περιβαλλοντικών υπηρεσιών, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και οι πολιτικές μείωσης και αξιοποίησης των αποβλήτων στην Ελλάδα, τη θέτουν πλέον ως στρατηγικό στόχο για τις επόμενες διαχειριστικές χρήσεις.

Η Εταιρεία ήδη βρίσκεται σε στάδιο υλοποίησης σημαντικών συμβολαίων με την καπνοβιομηχανία Παπαστράτος ΑΒΕΣ, θυγατρική της Philip Morris International Inc (PMI) για την εγκατάσταση μονάδων επεξεργασίας βιομηχανικών υγρών αποβλήτων στο εργοστάσιο της εταιρείας στον Ασπρόπυργο, καθώς και με το ΣΔΙΤ Ηπείρου (ΤΕΡΝΑ) για την εγκατάσταση νέας μονάδας επεξεργασίας στραγγισμάτων από την υπάρχουσα μονάδα ανακύκλωσης. Τα παραπάνω συμβόλαια αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του 2018.

Ιδιαίτερα η στρατηγική συνεργασία της Εταιρείας με την καπνοβιομηχανία Παπαστράτος ΑΒΕΣ αναμένεται να επεκταθεί το 2018-2019 και σε άλλα πεδία με την ανάπτυξη και χρήση νέων τεχνολογιών για την επίτευξη του στόχου μηδενικών υγρών αποβλήτων. Η Εταιρεία ήδη προετοιμάζει σχετική μελέτη η οποία θα παρουσιαστεί και εκτελεστεί στους επόμενους μήνες, προσδίδοντας παράλληλα σημαντική προστιθέμενη αξία στα προϊόντα και υπηρεσίες της.

Παράλληλα, η Εταιρεία εξακολουθεί να προσβλέπει στην ανάπτυξη της εξαγωγικής της δραστηριότητας κυρίως σε Μέση Ανατολή και Αφρική, ιδιαίτερα στην αγορά της Αιγύπτου όπου έχει διασφαλίσει την προεπιλογή της σε έργα της Παγκόσμιας Τράπεζας στη χώρα. Ωστόσο, παραμένει προς διαχείριση η χρονική καθυστέρηση υλοποίησης συμβολαίων για τις αγορές εξωτερικού.

18. Συμπέρασμα

Πιστεύοντας ότι η πορεία της Εταιρείας κρίνεται ικανοποιητική, λαμβάνοντας υπόψη και την οικονομική ύφεση και τις διαμορφούμενες συνθήκες της αγοράς, καλούμε την Γενική Συνέλευση να εγκρίνει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, να απαλλάξει το Διοικητικό Συμβούλιο και τους Ελεγκτές από κάθε ευθύνη και να ορίσει τους Ελεγκτές της χρήσεως 2018. Τέλος, ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη που έχετε επιδείξει στα πρόσωπα του Διοικητικού Συμβουλίου.

**Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο
πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου**

Αθήνα, 6 Σεπτεμβρίου 2018

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ**

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, την κατάσταση συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιαστική άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλες Πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 7 Σεπτεμβρίου 2018

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡ. ΑΝΤΑΚΗΣ
Α.Μ. ΣΟΕΛ 21271

YOUR AUDIT, OUR VALUE

AUDIT PLUS A.E.
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ 1 &
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ 104
ΤΚ 15234 ΧΑΛΑΝΔΡΙ
Α.Μ. ΣΟΕΛ 172

DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση Χρήσεως
1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε ευρώ, εκτός και εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Βεβαιώνεται ότι, οι συνημμένες Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της **DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ** στις 6 Σεπτεμβρίου 2018 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτηση τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση <http://www.devise.gr/>.

Για την
**DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 702013 18/04/2013**

**ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΦΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 036771 30/04/2011**

**Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΑ 086524 16/08/2005
Αρ.μητρ.ΟΕΕ 0091268 Α' ΤΑΞΕΩΣ**

Κατάσταση συνολικού εισοδήματος για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017

	Σημ.	Χρήση που έληξε την 31/12/2017	Χρήση που έληξε την 31/12/2016
Πωλήσεις	8	1.918.488,74	4.433.687,23
Κόστος πωληθέντων	9	(1.811.441,26)	(3.630.348,31)
Μικτό κέρδος		107.047,48	803.338,92
Έξοδα διοίκησης	9	(206.239,27)	(212.656,45)
Έξοδα διάθεσης	9	(150.195,41)	(112.225,88)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	10	66.696,72	66.266,92
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	10	(31.853,25)	(16.953,02)
Λειτουργικές (ζημίες)/κέρδη		(214.543,73)	527.770,49
Χρηματοοικονομικά έσοδα	11	1,63	10,83
Χρηματοοικονομικά έξοδα	11	(21.481,65)	(147.107,75)
(Ζημίες)/κέρδη χρήσεως προ φόρων		(236.023,75)	380.673,57
Φόρος εισοδήματος	13	30.427,03	(113.195,20)
Καθαρές (ζημίες)/κέρδη χρήσεως		(205.596,72)	267.478,37
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συγκεντρωτικά εισοδήματα που θα ταξινομηθούν στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος στις επόμενες περιόδους			
Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης κοινών επιχειρήσεων	21	(103.767,22)	4.621,31
Καθαρά λοιπά συγκεντρωτικά εισοδήματα/(ζημίες) που θα ταξινομηθούν στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος στις επόμενες περιόδους		(103.767,22)	4.621,31
Λοιπά συγκεντρωτικά εισοδήματα που δεν θα ταξινομηθούν στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος στις επόμενες περιόδους			
Αναλογιστικά κέρδη προγράμματος καθορισμένων παροχών		-	-
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί		-	-
Καθαρά λοιπά συγκεντρωτικά εισοδήματα που δεν θα ταξινομηθούν στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος στις επόμενες περιόδους		-	-
Καθαρά λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες) για την περίοδο		(103.767,22)	4.621,31
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες) χρήσης		(309.363,94)	272.099,68

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2017

	Σημ.	31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ	
		2017	2016
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	14	21.974,36	18.687,32
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	15	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	16	67.048,54	17.987,70
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	18	10.770,00	10.770,00
		<u>99.792,90</u>	<u>47.445,02</u>
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	17	-	10.710,51
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	18	2.119.869,61	2.276.543,34
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	19	60.104,00	221.683,50
		<u>2.179.973,61</u>	<u>2.508.937,35</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		<u><u>2.279.766,51</u></u>	<u><u>2.556.382,37</u></u>
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της εταιρείας			
Μετοχικό κεφάλαιο	20	190.000,00	190.000,00
Αποθεματικά	21	(56.445,16)	47.322,06
Κέρδη εις νέο		350.969,74	556.566,46
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		<u><u>484.524,58</u></u>	<u><u>793.888,52</u></u>
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	22	100.000,00	-
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	24	48.599,64	15.138,81
		<u>148.599,64</u>	<u>15.138,81</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	25	1.581.894,22	1.747.355,04
Δάνεια	22	64.748,07	-
		<u>1.646.642,29</u>	<u>1.747.355,04</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u><u>1.695.241,93</u></u>	<u><u>1.762.493,85</u></u>
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		<u><u>2.279.766,51</u></u>	<u><u>2.556.382,37</u></u>

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 20)	Αποθεματικά (Σημ. 21)	Κέρδη εις νέο	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο, 1 Ιανουαρίου 2016	190.000,00	24.203,62	307.585,22	521.788,84
Καθαρά κέρδη χρήσεως	-	-	267.478,37	267.478,37
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	4.621,31	-	4.621,31
Σύνολο συνολικών εισοδημάτων	-	4.621,31	267.478,37	272.099,68
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	18.497,13	(18.497,13)	-
Υπόλοιπο, 31 Δεκεμβρίου 2016	190.000,00	47.322,06	556.566,46	793.888,52
Καθαρές ζημίες χρήσεως	-	-	(205.596,72)	(205.596,72)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες)	-	(103.767,22)	-	(103.767,22)
Σύνολο συνολικών εισοδημάτων	-	(103.767,22)	(205.596,72)	(309.363,94)
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	-	-	-
Υπόλοιπο, 31 Δεκεμβρίου 2017	190.000,00	(56.445,16)	350.969,74	484.524,58

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 έως 51 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017

	Σημ.	Χρήση που έληξε την 31/12/2017	Χρήση που έληξε την 31/12/2016
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
(Ζημίες)/κέρδη χρήσεως προ φόρων		(236.023,75)	380.673,57
Προσαρμογές συμφωνίας (ζημιών)/κερδών προ φόρων με καθαρές ταμειακές ροές			
Μη χρηματικά στοιχεία:			
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	14	5.954,85	3.844,31
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	-	2.500,00
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές		(103.767,22)	4.621,31
Πιστωτικοί τόκοι	11	(1,63)	(10,83)
Χρεωστικοί τόκοι και χρηματοοικονομικά έξοδα	11	21.481,65	147.107,75
Μεταβολές προβλέψεων	24	33.460,83	-
Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης:			
Μείωση αποθεμάτων		10.710,51	358.894,23
(Αύξηση)/μείωση πελατών και λοιπών απαιτήσεων		156.673,73	(382.446,37)
Μείωση προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων		(165.460,82)	(682.444,43)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(18.633,81)	(178.967,23)
Καθαρές ταμειακές ροές προς λειτουργικές δραστηριότητες		(295.605,66)	(346.227,69)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	14	(9.241,89)	(5.822,79)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	11	1,63	10,83
Καθαρές ταμειακές ροές προς επενδυτικές δραστηριότητες		(9.240,26)	(5.811,96)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Δάνεια αναληφθέντα		164.748,07	-
Καταβληθέντες τόκοι και τραπεζικά έξοδα	11	(21.481,65)	(147.107,75)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(προς) χρηματοδοτικές δραστηριότητες		143.266,42	(147.107,75)
Καθαρή μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(161.579,50)	(499.147,40)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα κατά την 1 Ιανουαρίου		221.683,50	720.830,90
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	19	60.104,00	221.683,50

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017

1. Γενικές πληροφορίες για την εταιρεία

Η Εταιρεία DEVISE ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (η οποία θα αποκαλείται στο εξής «Εταιρεία») είναι μια ανώνυμη Εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των περιβαλλοντολογικών τεχνολογιών και εξειδικεύεται στο σχεδιασμό και κατασκευή καινοτόμων προκατασκευασμένων συστημάτων επεξεργασίας νερού και υγρών αποβλήτων. Τα παραγόμενα συστήματα ενσωματώνουν τεχνολογίες αιχμής και είναι κατάλληλα για εφαρμογές επεξεργασίας υγρών αποβλήτων σε αστικές αλλά και βιομηχανικές εφαρμογές.

Για την επεξεργασία αστικών λυμάτων τα συστήματα της Εταιρείας είναι ιδανικά για αποκεντρωμένες εφαρμογές και μπορούν να καλύψουν δυναμικότητα επεξεργασίας λυμάτων από 200 - 20.000 άτομα (Ισοδύναμου Πληθυσμού). Τα συμπαγή (compact) συγκροτήματα της Εταιρείας αποτελούν μια άριστη λύση για την επεξεργασία υγρών αποβλήτων μικρών δήμων και κοινοτήτων, ξενοδοχειακών μονάδων, νοσοκομεία, στρατόπεδα, κλπ. Επίσης η υψηλή τεχνογνωσία της εταιρείας σε θέματα επεξεργασίας βεβαρυμένων υγρών αποβλήτων και η δυνατότητα εφαρμογής σε προκατασκευασμένες μονάδες αποτελεί μια αξιόπιστη και αποτελεσματική λύση στην επεξεργασία βιομηχανικών υγρών αποβλήτων, (στραγγίσματα από ΧΥΤΑ, βιομηχανίες τροφίμων, φαρμάκων, κλπ).

Η κατασκευή και ο έλεγχος των συστημάτων πραγματοποιείται στην μονάδα παραγωγής της εταιρείας στη Μάνδρα Αττικής και παράλληλα η Εταιρεία διαθέτει τις απαραίτητες πιστοποιήσεις ISO 9001:2008, διασφαλίζοντας την υψηλή ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών της.

Η υψηλή τεχνική εξειδίκευση και τεχνογνωσία στον τομέα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων και νερού σε συνδυασμό με την έμπειρη ομάδα καταρτισμένων μηχανικών, κατατάσσουν την Εταιρεία ανάμεσα στις πρωτοπόρες, καινοτόμες και ευέλικτες εταιρείες του κλάδου.

Η Εταιρεία ιδρύθηκε στις 20 Ιουλίου 2006.

Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Εταιρείας είναι <http://www.devise.gr/>

Η Εταιρεία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και η διεύθυνση της έδρας είναι στην Αθήνα επί της οδού Άγγελου Πυρρή αριθμός 7. Η διάρκεια της Εταιρείας σύμφωνα με το καταστατικό της προσδιορίζεται στα πενήντα (50) χρόνια και είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής με αριθμό μητρώου 61267/01/Β/06/119 (2011), αριθμό ΓΕΜΗ 122005101000 και ΑΦΜ 998774917.

Το απασχολούμενο προσωπικό της Εταιρείας την 31.12.2017 ανέρχεται σε 21 άτομα ενώ την 31.12.2016 ανερχόταν σε 13 άτομα.

2. Βάση παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Βάση Σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), περιλαμβανομένων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) και διερμηνειών που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2017. Αυτές οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους.

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών της Εταιρείας.

Επιπλέον, απαιτεί την χρήση εκτιμήσεων και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, την γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά την διάρκεια του έτους υπό αναφορά.

Παρόλο που αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης λαμβάνοντας υπόψη τις παρούσες συνθήκες και δραστηριότητες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις. Οι περιοχές που εμπεριέχουν μεγαλύτερο βαθμό εκτιμήσεων ή πολυπλοκότητας, ή όπου οι εκτιμήσεις και παραδοχές είναι σημαντικές για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, παρουσιάζονται στη [Σημείωση 5](#).

Λογιστικά Βιβλία με βάση τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Η Εταιρεία διατηρεί τα λογιστικά βιβλία της με βάση το Νόμο 4308/2014 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, το Νόμο 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών και τη φορολογική νομοθεσία. Οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν βασιστεί στα λογιστικά βιβλία κατάλληλα προσαρμοσμένες με ορισμένες εγγραφές εκτός λογιστικών βιβλίων για την συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ.

Έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017, στις 6 Σεπτεμβρίου 2018. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις τελούν υπό την οριστική έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

α) Από κοινού συμφωνίες

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11 οι τύποι των συμφωνιών περιορίζονται σε δύο: κοινές επιχειρήσεις (joint operations) και κοινοπραξίες (joint ventures). Η ταξινόμηση εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών στη συμφωνία, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και τη νομική μορφή της συμφωνίας, τους συμφωνηθέντες όρους από τα μέρη και, όπου είναι σχετικά, άλλα γεγονότα και συνθήκες.

Κοινές επιχειρήσεις θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (συμμετέχοντες) που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων του σχήματος. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να λογιστικοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις (καθώς και τα έσοδα και έξοδα) που σχετίζονται με το μερίδιό τους στο σχήμα.

Κοινοπραξίες θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (κοινοπρακτούντες) που έχουν κοινό έλεγχο στις συμφωνίες διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Οι επιχειρήσεις αυτές λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η Εταιρεία δεν συμμετέχει σε κοινοπραξίες.

Οι κύριες από κοινού συμφωνίες όπου η Εταιρεία συμμετέχει αφορούν στην εκτέλεση κατασκευαστικών συμβολαίων μέσω κοινοπρακτικών σχημάτων. Τα κοινοπρακτικά αυτά σχήματα κατατάσσονται ως κοινές επιχειρήσεις λόγω του ότι η νομική τους μορφή παρέχει στα μέρη άμεσα δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων. Με βάση το ΔΠΧΑ 11, η Εταιρεία λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό της στα σχήματα. Στη [σημείωση 7](#) παρουσιάζονται αναλυτικά τα μερίδια της Εταιρείας στις κοινές επιχειρήσεις που συμμετέχει.

β) Διαχωρισμός κυκλοφορούντων / μη κυκλοφορούντων στοιχείων

Η Εταιρεία παρουσιάζει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις, ως ξεχωριστές κατατάξεις στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με τη χρήση της κατάταξης κυκλοφορούντων / μη κυκλοφορούντων στοιχείων. Ένα περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται ως κυκλοφορούν όταν:

- αναμένει να ρευστοποιήσει το περιουσιακό στοιχείο ή σκοπεύει να το πωλήσει ή να το αναλώσει κατά την κανονική πορεία του κύκλου εκμετάλλευσής της,
  - κατέχει το περιουσιακό στοιχείο κυρίως για εμπορικούς σκοπούς
  - αναμένει να ρευστοποιήσει το περιουσιακό στοιχείο εντός δώδεκα μηνών από την περίοδο αναφοράς
- ή
- το περιουσιακό στοιχείο αποτελείται από μετρητά ή ταμιακά ισοδύναμα) εκτός αν υπάρχει περιορισμός ανταλλαγής ή χρήσης του για τον διακανονισμό υποχρέωσης για τουλάχιστον δώδεκα μήνες μετά την περίοδο αναφοράς.

Η Εταιρεία κατατάσσει όλα τα λοιπά στοιχεία ως μη κυκλοφορούντα.

Η Εταιρεία κατατάσσει μια υποχρέωση ως βραχυπρόθεσμη όταν:

- αναμένει να διακανονίσει την υποχρέωση κατά την κανονική πορεία του κύκλου εκμετάλλευσής της,
- κατέχει την υποχρέωση κυρίως για εμπορικούς σκοπούς,
- η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί εντός δώδεκα μηνών από την περίοδο αναφοράς ή
- η οικονομική οντότητα δεν κατέχει ανεπιφύλακτο δικαίωμα αναβολής του διακανονισμού της υποχρέωσης για τουλάχιστον δώδεκα μήνες μετά την περίοδο αναφοράς.

Η οικονομική οντότητα κατατάσσει όλες τις λοιπές υποχρεώσεις ως μακροπρόθεσμες.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατατάσσονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

γ) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται ενεργά σε οργανωμένες χρηματοοικονομικές αγορές προσδιορίζεται με αναφορά σε διαπραγματεύσιμες τιμές συναλλαγής ενεργού αγοράς και συγκεκριμένα τιμές ζήτησης για τα περιουσιακά στοιχεία και τιμές προσφοράς για τις υποχρεώσεις, στο κλείσιμο της ημέρας κατά την ημερομηνία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, χωρίς καμία μείωση των εξόδων συναλλαγής.

Για χρηματοοικονομικά μέσα όπου δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας κατάλληλες τεχνικές αποτίμησης. Οι τεχνικές αποτίμησης περιλαμβάνουν τη μέθοδο προεξοφλημένων ταμειακών ροών, σύγκριση με παρόμοια μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων, πιστωτικά μοντέλα και άλλα σχετικά μοντέλα αποτίμησης.

Για τις τεχνικές προεξοφλημένων ταμειακών ροών, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίζονται στις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης και το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται είναι ένα αναφερόμενο στην αγορά επιτόκιο για παρόμοια μέσα. Η χρήση διαφορετικών μοντέλων αποτίμησης και παραδοχών θα μπορούσε να παράγει σημαντικά διαφορετικές εκτιμήσεις εύλογων αξιών.

Εάν η εύλογη αξία δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στο κόστος, το οποίο είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που πληρώνεται για την απόκτηση της επένδυσης ή το ποσό που εισπράττεται κατά την έκδοση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Όλα τα κόστη συναλλαγής που είναι άμεσα επιρριφθέντα στην απόκτηση συμπεριλαμβάνονται στο κόστος της επένδυσης.

Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου είναι το ποσό που εισπράττεται για την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή πληρώνεται για το διακανονισμό μιας υποχρέωσης σε μία συναλλαγή υπό κανονικές συνθήκες μεταξύ δύο εμπορικά συναλλασσόμενων κατά την ημερομηνία αποτίμησης της. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, προσδιορίστηκε με την καλύτερη δυνατή εκτίμηση από τη Διοίκηση. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα ή αυτά είναι περιορισμένα από ενεργές χρηματαγορές, οι αποτιμήσεις των εύλογων αξιών προκύπτουν από την εκτίμηση της Διοίκησης σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες που υπάρχουν.

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

Επίπεδο 1: διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις,

Επίπεδο 2: λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες είτε άμεσα είτε έμμεσα,

Επίπεδο 3: τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι παρακάτω μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικού στοιχείου:

Χρηματικά διαθέσιμα, εμπορικές απαιτήσεις, προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις, προμηθευτές και λοιπές δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις: Η λογιστική αξία είναι σχεδόν ίδια με την εύλογη επειδή η λήξη αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων είναι βραχυπρόθεσμη.

δ) Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

Πωλήσεις αγαθών

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία παραδίδει τα αγαθά στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

ε) Συμβόλαια για έργα υπό εκτέλεση

Σύμβαση κατασκευής είναι μια σύμβαση που έχει συναφθεί ειδικά για την κατασκευή ενός περιουσιακού στοιχείου ή ενός συνδυασμού περιουσιακών στοιχείων, τα οποία είναι στενά αλληλοσυνδεδεμένα ή αλληλοεξαρτώμενα σε ότι αφορά το σχεδιασμό τους, την τεχνολογία και τη λειτουργία τους ή τον τελικό σκοπό ή χρήση τους.

Τα έξοδα που αφορούν σε κατασκευαστικά συμβόλαια αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται.

Όταν το αποτέλεσμα ενός κατασκευαστικού συμβολαίου δεν μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, ως έσοδο από το συμβόλαιο αναγνωρίζονται μόνο τα έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί και αναμένεται να εισπραχθούν.

Όταν το αποτέλεσμα ενός κατασκευαστικού συμβολαίου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, το έσοδο και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο. Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται βάσει των εξόδων που έχουν πραγματοποιηθεί έως την ημερομηνία του ισολογισμού σε σχέση με τα συνολικά εκτιμώμενα έξοδα για κάθε συμβόλαιο. Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως ως έξοδο.

Για τον καθορισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως το τέλος της χρήσης, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως έργο σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους / ζημίας που αναγνωρίστηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης.

Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις». Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωρισθεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων στο κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

ζ) Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία είναι κρατικές επιχορηγήσεις, που σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 «Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων», έχουν ως βασικό όρο ότι, η επιχείρηση που τις δικαιούται πρέπει να αγοράσει, κατασκευάσει ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, αποκτήσει μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία, πρέπει να εμφανίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, είτε ως αναβαλλόμενο έσοδο, είτε αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

η) Φόροι

Τρέχων φόρος εισοδήματος

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (περιουσιακά στοιχεία) για την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές (ή να ανακτηθεί από αυτές), με τη χρήση φορολογικών συντελεστών (και φορολογικών νόμων) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της περιόδου, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της περιόδου και οι τυχόν πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης σε όλες τις προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης μεταξύ της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, και τις λογιστικές τους αξίες για σκοπούς χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές:

- Εκτός εάν η υποχρέωση για αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος προκύπτει από την απόσβεση της υπεραξίας ή την αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου του ενεργητικού ή παθητικού σε μία συναλλαγή η οποία δεν είναι συνένωση εταιρειών και κατά την στιγμή της συναλλαγής δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό κέρδος ούτε το φορολογητέο κέρδος ή ζημία.
- Αναφορικά με τις προσωρινές φορολογικές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και συμμετοχές σε κοινοπραξίες εκτός όπου ο χρόνος αντιστροφής των προσωρινών διαφορών μπορεί να ελεγχθεί και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντιστραφούν στο προβλεπόμενο μέλλον.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές και μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος το οποίο θα χρησιμοποιηθεί έναντι των εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών και των μεταφερόμενων αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών.

- Εκτός της περίπτωσης όπου η απαίτηση για αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος που σχετίζεται με τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού σε μια συναλλαγή που δεν αποτελεί συνένωση εταιρειών και τη στιγμή της συναλλαγής δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό κέρδος ούτε το φορολογητέο κέρδος ή ζημία.
- Αναφορικά με τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και συμμετοχές σε κοινοπραξίες, αναγνωρίζεται απαίτηση από αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος στο βαθμό που είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές αντιστραφούν στο προβλεπόμενο μέλλον και θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος το οποίο θα χρησιμοποιηθεί έναντι των προσωρινών διαφορών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και μειώνονται στο βαθμό που δεν θεωρείται πιθανό ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μέρος ή το σύνολο των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να είναι σε ισχύ την χρήση που η απαίτηση θα πραγματοποιηθεί ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί, και βασίζονται στους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που είναι σε ισχύ ή έχουν θεσμοθετηθεί ή ουσιαστικά θεσμοθετηθεί κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

Ο φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία τα οποία έχουν αναγνωρισθεί απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια καταχωρείται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια και όχι στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

θ) Μετατροπή ξένων νομισμάτων

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται σε Ευρώ που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας.

Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε άλλα νομίσματα μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ήταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού που είναι εκφρασμένα σε άλλα νομίσματα προσαρμόζονται ώστε να αντανακλούν τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τη αποτίμηση τέλους χρήσεως νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα απεικονίζονται στις επισυναπτόμενες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος. Τα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές απεικονίζονται επίσης στις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος.

Κοινές επιχειρήσεις

Η μετατροπή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των κοινών επιχειρήσεων (καμία εκ των οποίων δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας γίνεται ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.
- Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες της περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών).
- Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται σε αποθεματικό των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών.

ι) Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία κατά την οποία η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

κ) Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις αξίες κτήσεως τους μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν ζημία απομείωσης. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να

επιμετρηθεί αξιόπιστα. Τα κόστη επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος όταν πραγματοποιούνται.

Στις παρούσες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που είναι ως εξής:

Κατηγορία παγίου	Διάρκεια απόσβεσης
Μηχανήματα	6 έως 7 έτη
Μεταφορικά μέσα	6 έως 7 έτη
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	5 έως 10 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 έως 10 έτη

Η λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων παγίων παύει να αναγνωρίζεται κατά την διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεση του στοιχείου. Το κέρδος ή η ζημία από την παύση αναγνώρισης στοιχείου των ενσώματων παγίων περιλαμβάνεται στην κατάσταση συνολικών εσόδων όταν το στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται. Το κέρδος ή η ζημία που απορρέει από την παύση αναγνώρισης ενός στοιχείου των ενσώματων παγίων προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης, αν υπάρχει, και της λογιστικής αξίας του στοιχείου.

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως ζημιά στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

λ) Μισθώσεις

Εταιρεία ως μισθωτής

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, που μεταφέρουν στην Εταιρεία ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα του μισθωμένου στοιχείου, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθίου ή, εάν είναι μικρότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης.

Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους. Δεν υπήρχαν τέτοιου είδους μισθώσεις έως την περίοδο που παρουσιάζεται.

Συμφωνίες μισθώσεων όπου ο εκμισθωτής μεταβιβάζει το δικαίωμα χρήσης ενός στοιχείου του ενεργητικού για μια συμφωνημένη χρονική περίοδο, χωρίς ωστόσο να μεταβιβάζει και τους κινδύνους και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας του παγίου στοιχείου, ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Εταιρεία ως εκμισθωτής

Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα αρχικά άμεσα κόστη που επιβαρύνουν τους εκμισθωτές κατά τη διαπραγμάτευση μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα της μίσθωσης. Τα ενδεχόμενα μισθώματα αναγνωρίζονται σαν έσοδο στις περιόδους κατά τις οποίες πραγματοποιούνται.

μ) Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού που μπορεί να κατανεμηθεί άμεσα, στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις, κεφαλαιοποιείται, ως τμήμα του κόστους του στοιχείου αυτού. Τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού αναγνωρίζονται στα έξοδα της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

ν) Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται οι άδειες. Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 5 χρόνια. Δαπάνες που απαιτούνται για την συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται κατά την διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεση του στοιχείου. Το κέρδος ή η ζημία που απορρέει από την παύση αναγνώρισης ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης, αν υπάρχει, και της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος όταν το περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται.

ξ) Χρηματοοικονομικά μέσα - αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια οικονομική οντότητα και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο για μια άλλη οικονομική οντότητα.

A. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, σαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, δάνεια και απαιτήσεις, διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις ή διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Κατά την αρχική επιμέτρηση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν επιμετράτε στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, κόστος συναλλαγών που αποδίδεται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς επιμέτρησης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται στις ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Δάνεια και απαιτήσεις
- Διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις
- Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Πρόκειται για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο του Εταιρείας που περιλαμβάνει επενδύσεις που αποκτήθηκαν με σκοπό την ρευστοποίησή τους στο άμεσο μέλλον, καθώς και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν λόγω μεταβολής της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που κατατάσσεται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Δάνεια και απαιτήσεις

Τα «Δάνεια και Απαιτήσεις» είναι η πιο συνηθισμένη κατηγορία στην Εταιρεία. Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Τα τελευταία συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα χορηγηθέντα δάνεια και οι απαιτήσεις συμπεριλαμβάνονται στις εμπορικές και άλλες απαιτήσεις στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Τα δάνεια και απαιτήσεις μεταγενέστερα από την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις αναφέρονται στην [σημείωση 18](#).

Διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη είναι μη - παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη ληκτότητα, που η Διοίκηση της Εταιρείας έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να διατηρήσει έως τη λήξη. Στην περίπτωση που η Εταιρεία πωλήσει σημαντικό μέρος των χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων ως τη λήξη, το σύνολο του χαρτοφυλακίου των στοιχείων που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία αυτή αναταξινομείται στα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη κατατάσσονται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα που η ληκτότητά τους είναι μικρότερη των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς της οικονομικής πληροφόρησης, τα οποία και κατατάσσονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη μεταγενέστερα από την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε προσδιορίζονται σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία εφόσον η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές από τις μεταβολές εύλογης αξίας καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μέχρις ότου τα στοιχεία αυτά πωληθούν ή χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα. Κατά την πώληση ή όταν χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα, τα κέρδη ή οι ζημιές μεταφέρονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος. Ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος δεν αντιστρέφονται μέσω αποτελεσμάτων.

Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

Η Εταιρεία παύει να αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν και μόνον όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

ή

- μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για διαγραφή.

Η Εταιρεία μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν και μόνο όταν:

- μεταβιβάζει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου

ή

- διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική δέσμευση να καταβάλλει τις ταμιακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες, βάσει συμφωνίας.

Όταν η Εταιρεία μεταβιβάσει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Στην περίπτωση αυτή:

- αν η Εταιρεία μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, η Εταιρεία παύει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και αναγνωρίζει διακεκριμένα ως περιουσιακά στοιχεία ή δεσμεύσεις κάθε δικαίωμα και δέσμευση που δημιουργήθηκε ή διατηρήθηκε κατά τη μεταβίβαση.
- αν η Εταιρεία διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, η Εταιρεία συνεχίζει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

- αν η Εταιρεία δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού μέσου, η οικονομική οντότητα προσδιορίζει αν έχει διατηρήσει τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού μέσου. Στην περίπτωση αυτή:
  - (i) αν Εταιρεία δεν έχει διατηρήσει τον έλεγχο, παύει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και αναγνωρίζει διακεκριμένα ως περιουσιακά στοιχεία ή δεσμεύσεις όλα τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν στο πλαίσιο της μεταβίβασης.
  - (ii) αν η Εταιρεία έχει διατηρήσει τον έλεγχο, συνεχίζει να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό που συνεχίζει η ανάμειξή της στο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Απομείωση της αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης η Εταιρεία εκτιμάει αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας και η Εταιρεία επιβαρύνεται με ζημίες απομείωσης, όταν και μόνον όταν, υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου (ένα «ζημιογόνο γεγονός») και εκείνο το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απεικονιζόμενα στο αποσβεσμένο κόστος

Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απεικονιζόμενα στο αποσβεσμένο κόστος η Εταιρεία εκτιμούν αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης. Η ζημιά απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις δημιουργείται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι η Εταιρεία δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά των απαιτήσεων με βάση τους συμβατικούς όρους.

Σοβαρά προβλήματα του πελάτη, η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση έχει απομειωθεί. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, προεξοφλημένη με το πραγματικό επιτόκιο, και καταχωρείται ως έξοδο στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της χρήσης. Αν σε επόμενη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η αναστροφή της αναγνωρισμένης ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη που παρουσιάζονται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους, το ποσό της ζημιάς απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Οι ζημίες απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απεικονιζόμενα στο κόστος

Η Εταιρεία στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς προβαίνουν σε αξιολόγηση εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχουν υποστεί απομείωση αξίας. Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχει πραγματοποιηθεί ζημιά απομείωσης επί μη εισηγμένου συμμετοχικού τίτλου που δεν τηρείται λογιστικά στην εύλογη αξία επειδή αυτή δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα το ποσό της ζημιάς απομείωσης επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών προεξοφλημένων με το ισχύον επιτόκιο της αγοράς για παρεμφερή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Τέτοιες ζημίες απομείωσης δεν αναστρέφονται.

Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Η Εταιρεία στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς προβαίνουν σε αξιολόγηση εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχουν υποστεί απομείωση αξίας. Στην περίπτωση συμμετοχικών τίτλων μια σημαντική η παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας μιας επένδυσης κάτω του κόστους του αποτελεί αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας.

Όταν μια μείωση της εύλογης αξίας έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχει υποστεί απομείωση αξίας η σωρευτική ζημία που είχε αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα ανακατατάσσεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος ως προσαρμογή από ανακατάταξη, έστω και αν ο συμμετοχικός τίτλος δεν έχει πάψει να αναγνωρίζεται.

Το ποσό της σωρευτικής ζημίας που ανακατατάσσεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος είναι η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον κάθε ζημίας απομείωσης η οποία είχε αναγνωριστεί προηγουμένως στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Οι ζημίες απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο κατατασσόμενο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο αυξάνεται η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου κατατασσόμενου ως διαθέσιμου προς πώληση και η αύξηση σχετίζεται αντικειμενικά με γεγονός που λαμβάνει χώρα μετά την αναγνώριση στα αποτελέσματα της ζημίας απομείωσης, η ζημία απομείωσης αναστρέφεται και η αναστροφή αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

B. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, σαν χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, δάνεια και προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και σε περίπτωση δανείων μειωμένες με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις καθώς και δάνεια συμπεριλαμβανομένων τραπεζικών υπεραναλήψεων.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Δάνεια

Τα δάνεια μεταγενέστερα από την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η Εταιρεία έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον δώδεκα μήνες από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας από προμηθευτές. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι εμπορικές υποχρεώσεις μεταγενέστερα από την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναφέρονται στην [σημείωση 25](#).

Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης

Η Εταιρεία διαγράφει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της όταν, και μόνον όταν, εξοφλείται, δηλαδή, όταν η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στην περίπτωση όπου μία υφιστάμενη υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή, αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή στην περίπτωση όπου υπάρχουν ουσιαστικές αλλαγές στους όρους μίας υφιστάμενης υποχρέωσης, τότε από-αναγνωρίζεται η αρχική υποχρέωση και αναγνωρίζεται μία νέα υποχρέωση και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή ενός τμήματος μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης) που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και της ανταλλαγής που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Γ. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

ο) Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσεως και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην συνηθισμένη πορεία των εργασιών της επιχείρησης μείον οποιαδήποτε σχετικά έξοδα πώλησης.

Το κόστος κτήσεως των αποθεμάτων προσδιορίζεται με τη μέθοδο της σειράς εξαντλήσεως (F.I.F.O.), η οποία ακολουθείται πάγια. Το κόστος των αποθεμάτων δεν περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά έξοδα. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

π) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Με την εξαίρεση της υπεραξίας, η οποία ελέγχεται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση, οι λογιστικές αξίες των λοιπών μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος χρήσεως. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσεως.

Εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από τη πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μίας κανονικής συναλλαγής μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την πρόσοδο που αναμένεται να προκύψει από την διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να αναγνωριστούν ξεχωριστά. Αντιλογισμός ζημίας απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων που λογίστηκε σε προηγούμενα έτη, γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας έχουν αλλάξει. Στις περιπτώσεις αυτές ο ανωτέρω αντιλογισμός αναγνωρίζεται ως έσοδο. Ενδεχόμενη ζημία από απομείωση υπεραξίας δεν αντιλογίζεται.

ρ) Χρηματικά διαθέσιμα και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις

Τα χρηματικά διαθέσιμα και βραχυπρόθεσμες περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι τρεις μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου.

σ) Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια.

Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Τα έξοδα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

Κατά την απόκτηση ιδίων μετοχών, το καταβληθέν τίμημα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών δαπανών, απεικονίζεται μειωτικά των ιδίων κεφαλαίων (αποθεματικό υπέρ το άρτιο).

τ) Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει τρέχουσα νομική ή θεσμική υποχρέωση που απορρέει από γεγονότα του παρελθόντος, είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για την εξόφληση της υποχρέωσης αυτής, και εφόσον μπορεί να γίνει αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της υποχρέωσης.

Οι προβλέψεις αναθεωρούνται κατά την ημερομηνία κάθε κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και προσαρμόζονται ώστε να αντιπροσωπεύουν την τρέχουσα αξία του εξόδου που αναμένεται να απαιτηθεί για την εξόφληση της υποχρέωσης. Αν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την χρονική αξία του χρήματος, και όπου κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εκτός αν η πιθανότητα εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται όταν μία εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

υ) Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης

Παροχές μετά από την έξοδο από την υπηρεσία

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση συνταξιοδότησης υπολογίζονται στη παρούσα αξία των μελλοντικών παροχών που έχουν συσσωρευτεί κατά τη λήξη του έτους, με βάση την αναγνώριση δικαιώματος παροχών των εργαζομένων κατά την διάρκεια της παροχής εργασίας. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις υπολογίζονται με βάση τις οικονομικές και αναλογιστικές παραδοχές και καθορίζονται χρησιμοποιώντας την αναλογιστική μέθοδο αποτίμησης των εκτιμώμενων μονάδων υποχρέωσης (Projected Unit Credit Method).

Η Εταιρεία από την 1 Ιανουαρίου 2013 εφάρμοσε το τροποποιημένο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» σχετικά με την άμεση αναγνώριση των μη αναγνωρισμένων αναλογιστικών κερδών στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των αντίστοιχων χρήσεων. Το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19 εισάγει μια σειρά από τροποποιήσεις της λογιστικής των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, συμπεριλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών τα οποία αναγνωρίζονται πλέον στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και εξαιρούνται μόνιμα από τα αποτελέσματα χρήσης.

Επίσης, οι αναμενόμενες αποδόσεις των προγραμμάτων περιουσιακών στοιχείων δεν αναγνωρίζονται πλέον στα αποτελέσματα χρήσης, ενώ υπάρχει απαίτηση αναγνώρισης του τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης (ή περιουσιακού στοιχείου) καθορισμένης παροχής στα αποτελέσματα χρήσης, ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένης παροχής. Τα μη κατοχυρωμένα κόστη προϋπηρεσίας αναγνωρίζονται πλέον στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος στη νωρίτερη ημερομηνία μεταξύ της ημερομηνίας πραγματοποίησης της τροποποίησης και της ημερομηνίας αναγνώρισης του κόστους της σχετικής αναδιάρθρωσης ή τερματισμού.

Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για

εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης προεξοφλούνται.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

4. Αλλαγές λογιστικών πολιτικών και γνωστοποιήσεων

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν συνάδουν με εκείνες που είχαν υιοθετηθεί κατά την προηγούμενη οικονομική χρήση εκτός από τα παρακάτω πρότυπα τα οποία η Εταιρεία έχει υιοθετήσει κατά την 1 Ιανουαρίου 2017.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις): Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν το λογιστικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών περιουσιακών στοιχείων όταν η οικονομική οντότητα δεν επιτρέπεται να εκπέσει τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές για φορολογικούς σκοπούς ή όταν έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει τους χρεωστικούς τίτλους μέχρι την αντιστροφή των μη πραγματοποιηθεισών ζημιών. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επηρέασαν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 7: Καταστάσεις Ταμειακών Ροών (Τροποποιήσεις): Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να επιτρέψει στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις θα απαιτούν από τις οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επηρέασαν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 - 2016, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Η αναβάθμιση δεν έχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

- **ΔΠΧΑ 12 Γνωστοποίηση συμμετοχών σε άλλες οντότητες:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12, εκτός από τις γνωστοποιήσεις για συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, εφαρμόζονται για τη συμμετοχή μιας οικονομικής οντότητας σε μία θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση που κατατάσσεται ως κατεχόμενη προς πώληση, ως κατεχόμενη για διανομή ή ως διακοπέισα δραστηριότητα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5.

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει νωρίτερα:

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα - Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 συγκεντρώνει τις φάσεις του έργου των χρηματοοικονομικών μέσων και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης. Η Εταιρεία βρίσκεται στην διαδικασία εξέτασης της επίδρασης αυτού του προτύπου στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις. Σύμφωνα με το νέο πρότυπο και το μοντέλο απομείωσης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Εταιρεία θα εφαρμόσει

την απλοποιημένη προσέγγιση και βάσει των μελλοντικών δεικτών αναφορικά με την ανάκτηση των υπολοίπων των πελατών δεν αναμένεται να προκύψει ουσιώδης επίδραση από την εφαρμογή του νέου προτύπου. Εκτιμάται ότι η επίδραση δεν θα είναι σημαντική. Επιπλέον, η Εταιρεία δεν έχει χρεόγραφα και χρηματοοικονομικά μέσα που να απαιτούν αλλαγή στα επιχειρηματικά μοντέλα των χρηματοοικονομικών του περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και συνεπώς δεν προβλέπεται διαφορετική μέθοδος υπολογισμού.

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Οι απαιτήσεις του προτύπου θα εφαρμόζονται επίσης για την αναγνώριση και επιμέτρηση των κερδών και ζημιών από την πώληση ορισμένων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτελούν παραγωγή από συνήθεις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας (π.χ., πωλήσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ή άυλων περιουσιακών στοιχείων). Θα απαιτούνται εκτεταμένες γνωστοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του συνόλου των εσόδων, πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις απόδοσης, αλλαγές στα υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων σύμβασης και των υποχρεώσεων σύμβασης μεταξύ των περιόδων και βασικές κρίσεις και εκτιμήσεις.

Η Εταιρεία θα υιοθετήσει το πρότυπο την 1 Ιανουαρίου 2018 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση θα αναγνωριστεί συσσωρευτικά στα «Κέρδη εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν θα επαναδιατυπωθούν. Μέσα στη τρέχουσα χρήση του 2017, η Διοίκηση της Εταιρείας ξεκίνησε τον έλεγχο συμβολαίων με πελάτες, ο οποίος θα ολοκληρωθεί μέσα στο επόμενο έτος. Οι αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων έως την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν έχουν δείξει ότι θα απαιτηθεί καμία σημαντική προσαρμογή κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο. Η Διοίκηση θα ολοκληρώσει την διαδικασία αξιολόγησης μέσα στο 2018, ώστε να οριστικοποιήσει την εν λόγω επίδραση.

ΔΠΧΑ 15: Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες (Αποσαφηνίσεις)

Οι αποσαφηνίσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Στόχος είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με: (α) το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», (β) των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και (γ) των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης αυτών των αποσαφηνίσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσουν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 16: Μισθώσεις

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφοτέρωτα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Η Διοίκηση της Εταιρείας βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης της επίδρασης αυτού του προτύπου στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του

Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η

συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των τροποποιήσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσουν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 2: Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό (α) των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση, στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, (β) παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και (γ) το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των τροποποιήσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσουν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 40: Μεταφορές σε Επενδύσεις σε Ακίνητα (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Απλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των τροποποιήσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσουν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 9: Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση (Τροποποίηση)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης της τροποποίησης και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσει τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 28: Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των τροποποιήσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσουν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 22: Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές

Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που

περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και είσπραξη προκαταβολής. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης της διερμηνείας και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσει τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 -2016, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 για το ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς και το ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες για το οποίο επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των αναβαθμίσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσει τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

- **ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς:** η αναβάθμιση αυτή διαγράφει τις βραχυπρόθεσμες εξαιρέσεις για γνωστοποιήσεις χρηματοπιστωτικών μέσων, παροχών σε εργαζομένους και εταιρειών επενδύσεων, κατά την πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς.
- **ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Η διερμηνεία δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης της διερμηνείας και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσει τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των αναβαθμίσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσει τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

- **ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο:** οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
- **ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα

πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.

- **ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

ΔΛΠ 19: Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών (Τροποποιήσεις):

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση προέβη σε αξιολόγηση της επίδρασης των τροποποιήσεων και εκτιμά ότι δεν θα επηρεάσουν τις λογιστικές πολιτικές, τη χρηματοοικονομική θέση ή τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

5. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις εκτιμήσεις και παραδοχές της διοικήσεως

Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί όπως η Διοίκηση προβαίνει σε λογιστικές εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις που επηρεάζουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού, την γνωστοποίηση ενδεχόμενων γεγονότων καθώς και τα έσοδα και έξοδα που παρουσιάζονται κατά τις υπό εξέταση χρήσεις. Η αβεβαιότητα σχετικά με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα που απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων επηρεάζοντας μελλοντικές περιόδους.

Εκτιμήσεις και παραδοχές

Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση, πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους και αναγνώριση μελλοντικών φορολογικών ωφελιών. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος ενδέχεται να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Συντελεστές απόσβεσης

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας αποσβένονται σύμφωνα με την υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή τους. Αυτές οι υπολειπόμενες ωφέλιμες ζωές επανεκτιμώνται περιοδικά για να καθορίσουν κατά πόσο συνεχίζουν να είναι κατάλληλες. Οι πραγματικές ωφέλιμες ζωές των πάγιων περιουσιακών στοιχείων

ενδέχεται να διαφοροποιηθούν από παράγοντες όπως η τεχνολογική καινοτομία και τα προγράμματα συντήρησης.

Απομείωση ενσώματων παγίων στοιχείων

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσεως η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και να επιλέξει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες (**Σημείωση 16**). Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης της Εταιρείας, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογικά κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν.

Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Η Διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης σχετικά με τις επισφαλείς απαιτήσεις σε συνάρτηση της πιστωτικής της πολιτικής και λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία της Νομικής Υπηρεσίας της Εταιρείας, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται.

Αναγνώριση εσόδων

Για την αναγνώριση των εσόδων από μακροχρόνια συμβόλαια παροχής υπηρεσιών η Εταιρεία χρησιμοποιεί τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης σύμφωνα με τα ΔΛΠ 18 και ΔΛΠ 11. Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο υπολογίζεται σωρευτικά το ποσοστό ολοκλήρωσης του έργου έως την εκάστοτε ημερομηνία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης με βάση το ποσοστό που προκύπτει προσαρμόζοντας τα τιμολογημένα έσοδα σε σχέση με το συνολικό αναθεωρημένο συμβατικό τίμημα. Οι πιθανές αναθεωρήσεις του συνολικού συμβατικού κόστους και τιμήματος λαμβάνονται υπ' όψη στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα αναθεωρητικά γεγονότα οπότε και τακτοποιούνται τα σχετικά κονδύλια κόστους και εσόδων.

Δρώσα οικονομική μονάδα (going concern)

Η Διοίκηση λαμβάνοντας υπ' όψιν: α) την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας, β) τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η Εταιρεία που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας και στην κεφαλαιακή της επάρκεια και γ) το γεγονός ότι δεν εντοπίζονται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει λειτουργεί ως «δρώσα οικονομική μονάδα» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δηλώνει ότι εξακολουθεί να θεωρεί ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» και ότι δεν υφίστανται σημαντικές αβεβαιότητες σε σχέση με την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει να εφαρμόζει ως κατάλληλη βάση για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων την αρχή της «δρώσας οικονομικής μονάδας» για το προβλεπτό μέλλον και σε κάθε περίπτωση για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

6. Διαχείριση κεφαλαίου

Για σκοπούς διαχείρισης των κεφαλαίων της Εταιρείας, περιλαμβάνονται το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, το αποθεματικό υπέρ το άρτιο και όλα τα άλλα αποθεματικά τα οποία αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας. Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης των κεφαλαίων της Εταιρείας είναι η μεγιστοποίηση της αξίας για τους μετόχους.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές υπό το πρίσμα των μεταβολών στις οικονομικές συνθήκες. Για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή δομή, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει την πληρωμή μερίσματος προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές. Η Εταιρεία παρακολουθεί τα κεφάλαια με βάση το συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος είναι το καθαρό χρέος διαιρούμενο με τα ίδια κεφάλαια συν το καθαρό χρέος. Η

πολιτική της Εταιρείας είναι να διατηρήσει το συντελεστή μόχλευσης μεταξύ 65% και 85%. Η Εταιρεία περιλαμβάνει στον καθαρό δανεισμό, τα τοκοφόρα δάνεια, τις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις, μειωμένα με τα ταμειακά διαθέσιμα και τις βραχυπρόθεσμες καταθέσεις.

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Δάνεια (Σημ. 22)	164.748,07	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις (Σημ. 25)	1.581.894,22	1.747.355,04
(Μείον) Ταμειακά διαθέσιμα & βραχυπρόθεσμες καταθέσεις (Σημ. 19)	<u>(60.104,00)</u>	<u>(221.683,50)</u>
Καθαρές υποχρεώσεις	<u>1.686.538,29</u>	<u>1.525.671,54</u>
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της Εταιρείας	<u>484.524,58</u>	<u>793.888,52</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	<u>484.524,58</u>	<u>793.888,52</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και καθαρών υποχρεώσεων	<u>2.006.314,80</u>	<u>2.319.560,06</u>
Δείκτης κεφαλαιακής διάρθρωσης/μόχλευσης	84%	66%

Δεν πραγματοποιήθηκαν μεταβολές στους στόχους, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζει η Διοίκηση για τη διαχείριση κεφαλαίου για τις διαχειριστικές χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 31 Δεκεμβρίου 2016.

7. Κοινές επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν τις παρακάτω κοινές επιχειρήσεις που συμμετέχουν:

Επωνυμία	Κύρια δραστηριότητα	Χώρα εγκατάστασης	% Ποσοστό συμμετοχής	
			2017	2016
Κοινοπραξία Μεσόγειος ΑΕ Devise ΑΕ Technova Ltd.	Περιβαλλοντικές τεχνολογίες	Ελλάδα	33,33%	33,33%
Κοινοπραξία Μεσόγειος ΑΕ Devise ΑΕ Technova Ltd. υποκατάστημα Αιθιοπίας	Περιβαλλοντικές τεχνολογίες	Αιθιοπία	33,33%	33,33%

Τα παρακάτω ποσά αντιπροσωπεύουν το μερίδιο που έχουν οι συμμετέχοντες στις κοινές επιχειρήσεις και συγκεκριμένα στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις καθώς και στα έσοδα και έξοδα τους. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, καθώς και στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Απαιτήσεις		
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	9.118,21	2.059,82
Κυκλοφορούν ενεργητικό	<u>1.243.134,52</u>	<u>1.668.213,85</u>
	<u>1.252.252,73</u>	<u>1.670.273,67</u>
Υποχρεώσεις		
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>1.289.813,59</u>	<u>1.546.192,38</u>
	<u>1.289.813,59</u>	<u>1.546.192,38</u>
Καθαρή θέση	(37.560,86)	124.081,29
Έσοδα	696.101,09	2.150.236,48
(Έξοδα)	<u>(749.368,63)</u>	<u>(2.132.829,20)</u>
Φόρος εισοδήματος	<u>(4.607,39)</u>	-
(Ζημίες)/κέρδη μετά από φόρους	<u>(57.874,93)</u>	<u>17.407,28</u>

8. Πωλήσεις ανά κατηγορία

Τα έσοδα της Εταιρείας ανά κατηγορία αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Πωλήσεις από συμβάσεις κατασκευής έργων	1.222.494,04	2.283.460,88
Πωλήσεις από συμβάσεις κατασκευής έργων μέσω κοινών επιχειρήσεων	<u>695.994,70</u>	<u>2.150.226,35</u>
Σύνολο	<u>1.918.488,74</u>	<u>4.433.687,23</u>

9. Έξοδα ανά κατηγορία

Τα έξοδα της Εταιρείας ανά κατηγορία αναλύονται ως εξής:

	Σημ.	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Παροχές σε εργαζομένους	13	697.812,07	523.051,55
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο στο κόστος πωληθέντων		355.420,72	1.675.432,86
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	14	5.954,85	3.844,31
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	-	2.500,00
Αμοιβές υπεργολάβων		444.068,20	843.360,29
Αμοιβές τρίτων		247.425,34	389.336,88
Παροχές τρίτων		14.401,38	29.773,18
Έξοδα μεταφορών		60.441,02	192.574,39
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		4.477,26	4.806,84
Μισθώματα βάσει λειτουργικών μισθώσεων		123.692,22	129.677,81
Ασφάλιστρα		6.442,94	21.301,14
Έξοδα τηλεπικοινωνιών		9.790,83	7.434,96
Έξοδα ταξιδιών		143.052,64	64.521,58
Αναλώσιμα		5.128,12	9.934,04
Φόροι & τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)		12.724,76	10.729,48
Λοιπά λειτουργικά έξοδα		<u>37.043,59</u>	<u>46.951,33</u>
Σύνολο		<u>2.167.875,94</u>	<u>3.955.230,64</u>

Η κατανομή των εξόδων ανά λειτουργία αναλύεται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Κόστος πωληθέντων	1.811.441,26	3.630.348,31
Έξοδα διοίκησης	206.239,27	212.656,45
Έξοδα διάθεσης	<u>150.195,41</u>	<u>112.225,88</u>
	<u>2.167.875,94</u>	<u>3.955.230,64</u>

Οι αποσβέσεις ανά λειτουργία αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Κόστος πωληθέντων	5.359,37	5.709,88
Έξοδα διοίκησης	<u>595,48</u>	<u>634,43</u>
	<u>5.954,85</u>	<u>6.344,31</u>

10. Άλλα λειτουργικά έσοδα / (έξοδα)

Τα άλλα λειτουργικά έσοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Έσοδα από ενοίκια		-
Λοιπά έσοδα	66.696,72	66.266,92
Σύνολο λειτουργικών εσόδων	<u>66.696,72</u>	<u>66.266,92</u>

Στα άλλα λειτουργικά έσοδα της προηγούμενης χρήσης και πιο συγκεκριμένα στην υποκατηγορία «Λοιπά έσοδα» περιλαμβάνεται ποσό Ευρώ 64.534,94 το οποίο αφορά έσοδα από επιδοτήσεις.

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Λοιπά έξοδα	(31.853,25)	(16.953,02)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	<u>(31.853,25)</u>	<u>(16.953,02)</u>

11. Χρηματοοικονομικά έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Τόκοι τραπεζικών δανείων	(4.694,61)	-
Ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές	(23,70)	-
Λοιπά τραπεζικά έξοδα	(16.763,34)	(147.107,75)
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	<u>(21.481,65)</u>	<u>(147.107,75)</u>

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Πιστωτικοί τόκοι τραπεζών	1,63	10,83
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	<u>1,63</u>	<u>10,83</u>

12. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Οι αμοιβές και τα έξοδα του προσωπικού αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Μισθοί και ημερομίσθια	531.665,41	417.144,67
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης και λοιπές εργοδοτικές εισφορές (Σημ. 24)	132.685,83	105.906,88
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	33.460,83	-
Σύνολο	<u>697.812,07</u>	<u>523.051,55</u>

13. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος της Εταιρείας, που απεικονίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Τρέχων φόρος χρήσης	18.633,81	61.912,27
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 16)	<u>(49.060,84)</u>	<u>51.282,93</u>
Φόρος εισοδήματος στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	<u>(30.427,03)</u>	<u>113.195,20</u>

Ο πραγματικός τελικός φορολογικός συντελεστής διαφέρει από τον ονομαστικό. Στην διαμόρφωση του πραγματικού φορολογικού συντελεστή επιδρούν διάφοροι παράγοντες οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι η μη έκπτωση ορισμένων δαπανών και η μεταβολή των φορολογικών συντελεστών. Η διαφορά έχει ως εξής:

	<u>1/1/2017 - 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016 - 31/12/2016</u>
Κέρδη προ φόρων	<u>(236.023,75)</u>	<u>380.673,57</u>
Φόρος υπολογισμένος με βάση ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές (2017: 29%, 2016: 29%)	(68.446,89)	110.395,34
Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φόρο	(560,66)	(6.774,88)
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	18.622,19	8.962,83
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	15.856,55	386,09
Φόροι προηγούμενων χρήσεων	4.607,39	-
Μεταβολή φορολογικών συντελεστών	<u>(505,61)</u>	<u>225,82</u>
Σύνολο	<u>(30.427,03)</u>	<u>113.195,20</u>

Ο φόρος εισοδήματος έχει υπολογιστεί βάσει των κερδών προ φόρων επί τον ονομαστικό φορολογικό συντελεστή. Σύμφωνα με τους ισχύοντες φορολογικούς νόμους, ο φορολογικός συντελεστής για τις δραστηριότητες της Εταιρείας στην Ελλάδα ανέρχεται σε 29% για το έτος 2017 και 29% για το έτος 2016.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και την χρήση που έκλεισε στις 31 Δεκεμβρίου 2009. Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις της Εταιρείας είναι η χρήση 2010. Ωστόσο οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας για τη χρήση 2010 έχουν καταστεί οριστικές δεδομένου ότι με την απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1738/2017 το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου προς καταλογισμό προστίμων και φόρων έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 για την διαχειριστική χρήση 2010.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Από τη χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 και Ν. 3190/1955 αντίστοιχα, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, για τις χρήσεις 2011-2013, και το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013 για τη χρήση 2014, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015 η Εταιρεία έλαβε προαιρετικά έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης από τον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή που είχε πραγματοποιήσει των έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των χρήσεων που έληξαν την 31η Δεκεμβρίου 2011 έως και 2015. Για τη διαχειριστική χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2015 η Εταιρεία έλαβε έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης από άλλον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, ο οποίος εξέφρασε γνώμη με επιφύλαξη την 23η Δεκεμβρίου 2016 εξαιτίας του ότι δεν έλαβε γνώση του φακέλου τεκμηρίωσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν 4172/2013 για ενδοομιλικές συναλλαγές συνολικού ποσού Ευρώ 3.122.171,65.

Για τη χρήση 2016 η Εταιρεία ελέγχθηκε φορολογικά από τους νόμιμους ελεγκτές της όπως προβλέπεται στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013.

Για τη χρήση 2017 η Εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013. Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή που ελέγχει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2017. Μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου υπάρχει το ενδεχόμενο να προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις οι οποίες εκτιμούμε ότι δεν θα ασκήσουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

14. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	130.723,63	27.235,96	35.347,17	193.306,76
Προσθήκες	-	-	5.822,79	5.822,79
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	130.723,63	27.235,96	41.169,96	199.129,55
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	130.723,63	27.235,96	41.169,96	199.129,55
Προσθήκες	7.817,25	-	1.424,64	9.241,89
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	138.540,88	27.235,96	42.594,60	208.371,44
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	123.128,19	20.114,70	33.355,03	176.597,92
Αποσβέσεις	1.103,17	1.266,00	1.475,14	3.844,31
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	124.231,36	21.380,70	34.830,17	180.442,23
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	124.231,36	21.380,70	34.830,17	180.442,23
Αποσβέσεις	1.103,17	2.025,60	2.826,08	5.954,85
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	125.334,53	23.406,30	37.656,25	186.397,08
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2016	6.492,27	5.855,26	6.339,79	18.687,32
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	13.206,35	3.829,66	4.938,35	21.974,36

15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Δικαιώματα Βιομηχανικής ιδιοκτησίας	Λογισμικά προγράμματα	Σύνολο
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Προσθήκες	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Προσθήκες	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	27.500,00	13.979,15	41.479,15
Αποσβέσεις	2.500,00	-	2.500,00
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Αποσβέσεις	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	30.000,00	13.979,15	43.979,15
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2016	-	-	-
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	-	-	-

16. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συνολικά ποσά αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, προ συμψηφισμού είναι τα παρακάτω:

	31/12/2017	31/12/2016
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	27.691,34	17.987,70
Ανακτήσιμες εντός 12 μηνών	39.357,20	
Σύνολο	67.048,54	17.987,70

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	17.987,70	69.270,63
(Χρέωση)/πίστωση κατάστασης συνολικού εισοδήματος (Σημ.13)	49.060,84	(51.282,93)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	67.048,54	17.987,70

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της χρήσης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

	Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης		Κατάσταση συνολικού εισοδήματος	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων για φορολογικούς σκοπούς	-	-	-	11.233,10
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων για φορολογικούς σκοπούς	0,26	0,26	-	-
Προβλέψεις επισφαλών εμπορικών απαιτήσεων	9.211,46	9.211,46	-	40.049,83
Μη καταβλημένες ασφαλιστικές εισφορές	39.357,20		(39.357,20)	-
Ζημιές από συμμετοχές σε κοινές επιχειρήσεις	4.385,73	4.385,73	-	-
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία	14.093,89	4.390,25	(9.703,64)	-
Χρέωση/(πίστωση) κατάσταση συνολικού εισοδήματος			(49.060,84)	51.282,93
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	67.048,54	17.987,70		

17. Αποθέματα

Τα αποθέματα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
Πρώτες και βοηθητικές ύλες	-	10.710,51
Σύνολο	-	10.710,51

18. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

Οι πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
Πελάτες	977.368,38	1.462.829,84
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(169.866,53)	(169.866,53)
Τελικές εμπορικές απαιτήσεις	807.501,85	1.292.963,31
Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια	200.000,00	-
Προκαταβολές προμηθευτών	24.641,46	32.136,70
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη (Σημ. 28)	74.156,44	274.774,68
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	405.006,01	454.784,58
Απαιτήσεις από κοινές επιχειρήσεις	298.185,55	141.211,00
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	3.992,09	3.992,09
Έξοδα επόμενων χρήσεων	957,84	725,72
Επιταγές εισπρακτέες μεταχρονολογημένες	70.000,00	-
Εγγυήσεις ενοικίων	10.770,00	10.770,00
Λοιπές απαιτήσεις	235.428,37	75.955,26
Σύνολο	2.130.639,61	2.287.313,34
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	10.770,00	10.770,00
Κυκλοφορούν ενεργητικό	2.119.869,61	2.276.543,34
Σύνολο	2.130.639,61	2.287.313,34

Η χρονική απεικόνιση των απαιτήσεων από πελάτες για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 στην Εταιρεία είναι η παρακάτω:

	<u>Σύνολο</u>	<u>Μη απομειωμένα και μη καθυστερημένα</u>
2017	877.501,85	877.501,85
2016	1.292.963,31	1.292.963,31

19. Χρηματικά διαθέσιμα και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις

Τα χρηματικά διαθέσιμα και οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Ταμείο	157,94	1.494,56
Καταθέσεις όψεως	47.147,34	220.188,94
Σύνολο πλην δεσμευμένων καταθέσεων	<u>47.305,28</u>	<u>221.683,50</u>
Δεσμευμένες καταθέσεις	12.798,72	-
Σύνολο	<u>60.104,00</u>	<u>-</u>

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια που βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια τραπεζών. Τα έσοδα από τόκους καταθέσεων όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες λογιστικοποιούνται με την μέθοδο του δεδουλευμένου. Τα έσοδα από τόκους καταθέσεων των διαχειριστικών χρήσεων που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 ανήλθαν σε ποσό Ευρώ 1,63 και Ευρώ 10,83 αντίστοιχα.

Οι δεσμευμένες καταθέσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 αποτελούνται από τα εξής ποσά:

Ποσό Ευρώ 12.798,72 αφορά μετρητά τα οποία δεσμευτήκαν προκειμένου να εκδοθεί εγγυητική για λογαριασμό του πελάτη στην Αιθιοπία.

Τα ταμειακά διαθέσιμα της Εταιρείας αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Ευρώ	51.524,10	217.960,48
Ethiopian Birr ETB	8.579,90	3.723,02
	<u>60.104,00</u>	<u>221.683,50</u>

20. Μετοχικό κεφάλαιο

	<u>Αριθμός μετοχών</u>	<u>Κοινές μετοχές</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	19.000	190.000,00	190.000,00
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	<u>19.000</u>	<u>190.000,00</u>	<u>190.000,00</u>
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	19.000	190.000,00	190.000,00
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	<u>19.000</u>	<u>190.000,00</u>	<u>190.000,00</u>

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των εκατόν ενενήντα χιλιάδων Ευρώ (190.000,00) διαιρούμενο σε δέκα εννέα χιλιάδες (19.000) ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας δέκα Ευρώ και η κάθε μία.

Στις και 31 Δεκεμβρίου 2017 το εγκεκριμένο, εκδοθέν και πλήρως καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν σε 19.000 μετοχές ονομαστικής αξίας Ευρώ 10,00 η καθεμία.

21. Αποθεματικά

Τα αποθεματικά της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Τακτικό αποθεματικό	Συναλλαγματικές διαφορές	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	21.395,13	2.808,49	24.203,62
Τακτικό αποθεματικού	18.497,13	-	18.497,13
Συναλλαγματικές διαφορές	-	4.621,31	4.621,31
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	39.892,26	7.429,80	47.322,06
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	39.892,26	7.429,80	47.322,06
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(103.767,22)	(103.767,22)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	39.892,26	(96.337,42)	(56.445,16)

(α) Τακτικό αποθεματικό

Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής εταιρικής νομοθεσίας, Νόμος 2190/1920, άρθρα 44 και 45, κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών μετά φόρων κερδών, είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο τακτικό αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων

Παρακολουθούνται τα αποθεματικά που σχηματίζονται από κέρδη, τα οποία με βάση ειδικές διατάξεις αναπτυξιακών νόμων, που ισχύουν κάθε φορά, δεν φορολογούνται, γιατί χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση νέου πάγιου παραγωγικού εξοπλισμού. Δηλαδή, σχηματίζονται από κέρδη για τα οποία δεν υπολογίζεται και δεν καταβάλλεται φόρος.

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία τα αφορολόγητα αποθεματικά δεν φορολογούνται με τη προϋπόθεση να μην διανεμηθούν. Σε περίπτωση διανομής, καταβάλλεται φόρος εισοδήματος επί των διανεμηθέντων ποσών βάσει των ισχυόντων φορολογικών συντελεστών. Η Εταιρεία δεν έχει την πρόθεση να διανείμει το σύνολο ή μέρος αυτών των αποθεματικών στο άμεσο μέλλον και ως εκ τούτου δεν σχημάτισε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

22. Δάνεια

Τα δάνεια της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Δάνειο από συνδεδεμένη επιχείρηση (Σημ. 28)	100.000,00	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	100.000,00	-
Βραχυπρόθεσμα δάνεια		
Τραπεζικά δάνεια μεταβλητού επιτοκίου	64.748,07	-
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	64.748,07	-
Σύνολο δανείων	164.748,07	-

Το ανοικτό υπόλοιπο του δανείου ποσού Ευρώ 100.000,00 από συνδεδεμένη επιχείρηση είναι πληρωτέο στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Τα δάνεια της Εταιρείας αναλύονται στα εξής νομίσματα:

	31/12/2017	31/12/2016
Ευρώ	164.748,07	-
	164.748,07	-

Οι ημερομηνίες λήξης των μακροπρόθεσμων δανείων της Εταιρείας είναι οι εξής:

	31/12/2017	31/12/2016
Μεταξύ 2 και 5 ετών	100.000,00	-
	100.000,00	-

23. Μερίσματα

Σύμφωνα με την Ελληνική εταιρική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται σε κάθε χρήση να διανείμουν σε μετρητά, κάθε έτος στους μετόχους ποσοστό τουλάχιστον 35% επί των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και ορισμένων κερδών από την εκποίηση μετοχών που περιγράφονται στην παράγραφο 1, του άρθρου 3, του Α.Ν. 148/1967. Οι άνω διατάξεις δεν εφαρμόζονται, αν η Γενική Συνέλευση των μετόχων με πλειοψηφία τουλάχιστον 65% αποφασίσει σχετικά. Στην περίπτωση αυτή, το μη διανεμόμενο μέρισμα μεταφέρεται στα βιβλία της ανώνυμης εταιρείας σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού προς κεφαλαιοποίηση. Το αποθεματικό αυτό υποχρεούται η ανώνυμη εταιρεία, εντός τετραετίας από το χρόνο σχηματισμού του να το κεφαλαιοποιήσει, με έκδοση νέων μετοχών που παραδίδει δωρεάν στους δικαιούχους. (παρ. 2 άρθρου 3 Α.Ν. 148/1967). Οι άνω διατάξεις των παρ. 1 και 2 δεν εφαρμόζονται, εφόσον το αποφασίσει η Γενική Συνέλευση με πλειοψηφία 70% τουλάχιστον του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1, του άρθρου 44α, του Νόμου 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών, απαγορεύεται η διανομή μερίσματος στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, όπως εμφανίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης είναι ή, μετά από τη διανομή αυτή, θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμα κληθεί να καταβληθεί.

Λόγω ζημιών της διαχειριστικής χρήσης 2017 δεν προτάθηκε η διανομή μερίσματος από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Η διανομή, ή μη, μερίσματος τελεί υπό την έγκριση της ετήσιας τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

24. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύνταξη: Οι υπάλληλοι της επιχείρησης καλύπτονται με ένα από τα διάφορα υποστηριγμένα από το ελληνικό κράτος συνταξιοδοτικά ταμεία. Κάθε υπάλληλος απαιτείται να καταβάλει ένα ποσό του μηνιαίου μισθού του στο ταμείο, μαζί με την επιχείρηση που καταβάλει επίσης ένα ποσό. Κατά την συνταξιοδότηση, το ταμείο είναι αρμόδιο για την πληρωμή των συντάξεων των υπαλλήλων. Έτσι, η επιχείρηση δεν έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση να πληρώσει μελλοντικές παροχές στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου. Οι εισφορές προς τα ασφαλιστικά ταμεία για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 ανήλθαν σε ποσό Ευρώ 132.685,83 και ποσό Ευρώ 105.906,88 αντίστοιχα ([Σημείωση 12](#)).

Αποζημιώσεις αποχώρησης προσωπικού: Βάσει του ελληνικού εργατικού δικαίου, οι υπάλληλοι και οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσης ή αποχώρησης με ποσό πληρωμής που υπολογίζεται βάσει της αμοιβής του υπαλλήλου ή του εργαζομένου, την προϋπηρεσία και τον τρόπο της λύσης της εργασιακής σχέσης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι υπάλληλοι ή οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία δεν έχουν δικαίωμα αποζημίωσης. Η πληρωτέα αποζημίωση σε

περίπτωση συνταξιοδότησης είναι ίση με το 40% του ποσού που θα ήταν πληρωτέο για απόλυση χωρίς αιτία. Στην Ελλάδα σύμφωνα με την τοπική πρακτική, αυτά τα προγράμματα δεν χρηματοδοτούνται.

Η Εταιρεία χρεώνει στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος τις δεδουλευμένες παροχές σε κάθε περίοδο με αντίστοιχη αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Οι πληρωμές παροχών που διενεργούνται στους συνταξιοδοτούμενους κάθε περίοδο χρεώνονται έναντι αυτής της υποχρέωσης.

Μια εταιρεία ανεξάρτητων αναλογιστών πραγματοποίησε εκτίμηση για τις υποχρεώσεις της Εταιρείας που απορρέουν από την υποχρέωσή της να καταβάλει αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότηση για τη διαχειριστική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2014.

Για τις διαχειριστικές χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 η Εταιρεία δεν πραγματοποίησε εκτίμηση με χρήση αναλογιστικής μελέτης για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υποχρέωσή της να καταβάλει αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης, βασιζόμενη στη μη σημαντική μεταβολή του απασχολούμενου προσωπικού και του κόστους μισθοδοσίας. Η υποχρέωση για καταβολή αποζημιώσεων στο προσωπικό λόγω συνταξιοδότησης επιμετρήθηκε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σύμφωνα με το Ν.2112/1920, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4487/2017.

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για		
Συνταξιοδοτικές παροχές	<u>48.599,64</u>	<u>15.138,81</u>

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος είναι τα παρακάτω:

	<u>1/1/2017- 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016- 31/12/2016</u>
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	33.460,83	-
Σύνολο περιλαμβανόμενο στις παροχές σε εργαζομένους (Σημ. 12)	<u>33.460,83</u>	<u>-</u>

Μεταβολή παρούσας αξίας δέσμευσης καθορισμένων παροχών:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Παρούσας αξίας δέσμευσης καθορισμένων παροχών	15.138,81	15.138,81
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	33.460,83-	-
Παρούσας αξίας δέσμευσης καθορισμένων παροχών	<u>48.599,64</u>	<u>15.138,81</u>

25. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές υποχρεώσεις της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Προμηθευτές	362.122,49	256.410,36
Υποχρεώσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια	326.703,87	876.648,87
Προκαταβολές πελατών	70.036,77	3.130,17
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη (Σημ. 28)	277.626,12	267.724,83
Δεδουλευμένα έξοδα	246.912,53	223.911,81
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι/τέλη	199.293,76	61.998,02
Μεταχρονολογημένες επιταγές πληρωτέες	6.577,27	38.105,76
Λοιπές υποχρεώσεις	92.621,41	19.425,22
Σύνολο	<u>1.581.894,22</u>	<u>1.747.355,04</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>1.581.894,22</u>	<u>1.747.355,04</u>
Σύνολο	<u>1.581.894,22</u>	<u>1.747.355,04</u>

26. Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις λειτουργικών μισθώσεων

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα συνολικά μισθώματα ενοικίασης ακινήτων βάσει μη ακυρώσιμων συμβολαίων λειτουργικής μίσθωσης την 31η Δεκεμβρίου 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Έως ένα έτος	75.729,84	75.729,84
Περισσότερο από ένα έτος μέχρι πέντε έτη	302.919,36	302.919,36
Περισσότερα από πέντε έτη	<u>269.035,72</u>	<u>344.765,56</u>
	<u>647.684,92</u>	<u>723.414,76</u>

27. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις - απαιτήσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Εγγυητικές επιστολές για:	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Καλή πληρωμή	38.665,14	9.221,26
Καλή εκτέλεση έργων	<u>1.544.863,21</u>	<u>2.137.326,01</u>
	<u>1.583.528,35</u>	<u>2.146.547,27</u>

28. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα ποσά των συναλλαγών σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης καθώς επίσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στη λήξη της χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24, έχουν ως εξής:

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη:

	<u>1/1/2017- 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016- 31/12/2016</u>
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	970,00	559.100,00
Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	24.740,37	232.175,55

Τα υπόλοιπα τέλους χρήσης που προέρχονται από τις εμπορικές και μη συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν ως εξής:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Σημ. 18)	56.967,19	258.264,39
Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη (Σημ. 18)	-	607,73
Σύνολο	<u>56.967,19</u>	<u>258.872,12</u>

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Δάνειο από συνδεδεμένη επιχείρηση (Σημ. 22)	100.000,00	-
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Σημ. 25)	275.358,00	267.505,63
Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη (Σημ. 25)	-	0,99
Σύνολο	<u>375.358,00</u>	<u>267.506,62</u>

Οι αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των βασικών διευθυντικών στελεχών καθώς επίσης και τα υπόλοιπα των υποχρεώσεων στη λήξη της χρήσης προς αυτούς για τις χρήσεις 2017 και 2016 αναλύονται ως εξής:

	<u>1/1/2017- 31/12/2017</u>	<u>1/1/2016- 31/12/2016</u>
Αμοιβές μελών του διοικητικού συμβουλίου και διευθυντικών στελεχών	46.426,97	112.100,00
Σύνολο	<u>46.426,97</u>	<u>112.100,00</u>
	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης (Σημ. 18)	17.189,25	15.902,56
Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης(Σημ. 25)	(2.268,12)	(218,21)
Σύνολο	<u>14.921,13</u>	<u>15.684,35</u>

29. Στόχοι και πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κινδύνους συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, πιστωτικούς κινδύνους και κινδύνους ρευστότητας ταμειακών ροών.

Η διαχείριση των κινδύνων της Εταιρείας επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση της Εταιρείας.

Κίνδυνος αγοράς

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά και συνεπώς δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο προερχόμενο από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το σύνολο των συναλλαγών της διενεργείται σε Ευρώ και οι συναλλαγές της σε ξένο νόμισμα είναι ασήμαντες.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία εκτίθεται σε μεταβολές της αξίας των πρώτων υλών. Μέρος του κινδύνου αυτού αντισταθμίζεται με την ενσωμάτωση της μεταβολής του κόστους στην τελική τιμή των προϊόντων.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από τα χρηματικά διαθέσιμα, τις καταθέσεις στις Τράπεζες, καθώς επίσης και τις πιστωτικές εκθέσεις των πελατών συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών απαιτήσεων και συναλλαγών. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο η Εταιρεία να μη μπορεί να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί η Εταιρεία για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλίζει, όσο το δυνατόν περισσότερο, ότι πάντα θα έχει αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της όταν αυτές λήγουν, κάτω από συνήθεις αλλά και δύσκολες συνθήκες, χωρίς να υφίστανται μη αποδεκτές ζημιές η να διακινδυνεύεται η φήμη της.

Γενικά η Εταιρεία εξασφαλίζει ότι διαθέτει αρκετά ταμειακά διαθέσιμα για να καλύψει τις λειτουργικές της ανάγκες. Η πολιτική αυτή δεν λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν, όπως οι φυσικές καταστροφές. Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθεσίμων πηγών χρηματοδότησης.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής της ικανότητας. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση.

Οι παρακάτω πίνακες συνοψίζουν για την Εταιρεία τις ημερομηνίες λήξεως των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 31 Δεκεμβρίου 2016, με βάση τις πληρωμές που απορρέουν από τις σχετικές συμβάσεις, σε μη προεξοφλημένες τιμές.

31 Δεκεμβρίου 2017	<u>Λιγότερο από 6 μήνες</u>	<u>Από 6 έως 12 μήνες</u>	<u>Από 1 έως 5 χρόνια</u>	<u>Σύνολο</u>
Δάνειο από συνδεδεμένη επιχείρηση	-	-	100.000,00	100.000,00
Τραπεζικά δάνεια μεταβλητού επιτοκίου	-	64.748,07	-	64.748,07
Εμπορικοί και λοιποί λογαριασμοί πληρωτέοι	1.581.894,22	-	-	1.581.894,22
	<u>1.581.894,22</u>	<u>64.748,07</u>	<u>100.000,00</u>	<u>1.746.642,29</u>
31 Δεκεμβρίου 2016	<u>Λιγότερο από 6 μήνες</u>	<u>Από 6 έως 12 μήνες</u>	<u>Από 1 έως 5 χρόνια</u>	<u>Σύνολο</u>
Δάνειο από συνδεδεμένη επιχείρηση	-	-	-	-
Τραπεζικά δάνεια μεταβλητού επιτοκίου	-	-	-	-
Εμπορικοί και λοιποί λογαριασμοί πληρωτέοι	1.747.355,04	-	-	1.747.355,04
	<u>1.747.355,04</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.747.355,04</u>

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και οι ταμειακές ροές της Εταιρείας επηρεάζονται από μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Η έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων των υποχρεώσεων και επενδύσεων παρακολουθείται σε προϋπολογιστική βάση. Η χρηματοδότηση της εταιρείας έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο συνδυασμό σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος από την μεταβολή των επιτοκίων.

Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές (χρηματιστήρια) (π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα), προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού χρησιμοποιείται η τιμή προσφοράς και για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού χρησιμοποιείται η τιμή ζήτησης.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δε διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές προσδιορίζεται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

Η ονομαστική αξία μείον προβλέψεις για εμπορικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις εκτιμάται ότι προσεγγίζει την εύλογη τους αξία. Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς εμφάνισής τους στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις υπολογίζονται με βάση τη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που προκύπτουν από συγκεκριμένες συμβάσεις χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο το οποίο είναι διαθέσιμο για την Εταιρεία για τη χρήση παρόμοιων χρηματοπιστωτικών μέσων.

30. Χρηματοοικονομικά μέσα

Η εύλογη αξία των χρηματικών διαθεσίμων, εμπορικών απαιτήσεων, προκαταβολών και λοιπών απαιτήσεων, προμηθευτών, δεδουλευμένων και λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων προσεγγίζει τα ποσά που εμφανίζονται στη συνημμένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης λόγω της βραχυπρόθεσμης λήξης των χρηματοοικονομικών αυτών μέσων.

Η σύγκριση της εύλογης αξίας με τη λογιστική αξία, όπως αυτή παρουσιάζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 έχει ως εξής:

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματικά διαθέσιμα και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	47.305,28	221.683,50	47.305,28	221.683,50
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	64.748,07	-	64.748,07	-
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	100.000,00	-	100.000,00	-

31. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης

Δεν υπήρξαν γεγονότα μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2017, που να επηρεάζουν σημαντικά την κατανόηση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και θα έπρεπε ή να κοινοποιηθούν ή να διαφοροποιήσουν τα κονδύλια των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.